

Dosarul nr. 2ra-1713/22
2-20110044-01-2ra-07122022

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Central) E. Ciubotaru
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) N. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnac

DECIZIE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Victor Burduh
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Vascan Anton,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vascan Anton
împotriva Întreprinderii de Stat ”Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” cu privire la
anularea ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului mediu pentru
absența forțată de la locul de muncă și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022,

c o n s t a t ă :

La 09 septembrie 2020, Vascan Anton a depus cerere de chemare în judecată
împotriva ÎS ”Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” cu privire la anularea
ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului mediu pentru absența
forțată de la locul de muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Vascan Anton a menționat că în temeiul ordinului nr. 533
din 22 octombrie 2015, a fost angajat la ÎS ”Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”
în calitate de pădurar al cantonului nr. 12, Ocolul Silvic Vatici.

Prin ordinul nr. C-01/236 din 10 august 2020 a fost concediat în temeiul art. 86
alin. (1) lit. p) din Codul muncii.

Reclamantul a invocat că drept temei de emitere a ordinului de eliberare a servit
faptul că la 10 februarie 2020 a fost întocmit procesul-verbal cu privire la absența sa de
la canton în perioada 07 februarie 2020 – 08 februarie 2020 și 10 februarie 2020.

La fel, a specificat că la 10 februarie 2020 a fost organizată predarea-primirea
cantonului, în cadrul căreia a fost depistată tăierea ilicită a 59 de copaci în volum de
9,77 m³, cu valoare estimativă de 6 2547,60 de lei, iar prejudiciul cauzat mediului a
fost estimat la suma de 7 257,60 de lei.

Astfel, potrivit procesului-verbal nr. 1 al ședinței comisiei disciplinare din 14 februarie 2020, a fost constatată abaterea disciplinară – neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu de pază a fondului forestier – depistarea arborilor tăiați ilicit.

De asemenea, a reiterat că la 06 februarie 2020 a fost reținut de către organul de urmărire penală Orhei într-o cauză penală, fapt despre care a informat conducerea ÎS ”Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei”.

După eliberarea din arest și arest la domiciliu, la 03 aprilie 2020 i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. C-01/56-3 din 12 februarie 2020, prin care s-a dispus suspendarea contractului individual de muncă în temeiul art. 76 lit. j) din Codul muncii.

Reclamantul a relevat că ordinul de concediere a fost emis peste aproximativ 6 luni de la constatarea abaterii disciplinare, adică cu depășirea termenului prevăzut la art. 209 alin. (1) din Codul muncii.

Vasca Anton a solicitat anularea ordinului ÎS ”Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” nr. C-01/236 din 10 august 2020, restabilirea în funcția de pădurar al cantonului nr. 12, Ocolul Silvic Vatici, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la locul de muncă, încasarea sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 11 iunie 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Vascan Anton.

S-a încasat de la Vascan Anton în beneficiul ÎS ”Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de Asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, s-a respins apelul declarat de Vascan Anton și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 11 iunie 2021.

La 04 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Vascan Anton a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Recurentul, în motivarea recursului, a invocat că cauza a fost examinată în ordine de apel în lipsa sa și a reprezentantului său, deși au fost depuse cereri de amânare.

Astfel, instanța de apel a examinat cauza în lipsa părții care a comunicat despre imposibilitatea participării în ședință de judecată, fapt prin care a încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 29 iunie 2022, însă date ce ar confirma recepționarea de către părți a deciziei motivate a instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Vascan Anton la 04 noiembrie 2022, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Vascan Anton a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul consideră necesar de a admite recursul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului denotă că nefiind de cord cu hotărârea Judecătoriai Orhei, sediul Central din 11 iunie 2021, Vascan Anton a contestat-o cu apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2021, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de Vascan Anton și s-a stabilit ședința de examinare a apelului pentru data de 26 ianuarie 2022, ora 12:00 (f. d. 172 Vol. II).

Ședința de judecată stabilită pentru 26 ianuarie 2022 nu a avut loc în legătură cu faptul că judecătorul raportor s-a aflat în concediu medical (f. d. 181 Vol. II).

La 07 februarie 2022, instanța de apel a expediat în adresa părților înștiințarea cu privire la faptul că examinarea cererii de apel depusă de Vascan Anton a fost stabilită pentru data de 23 februarie 2022, ora. 12:00 (f. d. 182).

În ședința de judecată a instanței de apel din 23 februarie 2022, avocatul Șontea Daniel a înaintat în interesele lui Vascan Anton cerere de amânare din motiv că urmează să fie încheiată o tranzacție de împăcare cu intimatul, cauza fiind amânată pentru data de 16 martie 2022, ora 14:30 (f. d. 186 Vol. II).

Colegiul reține că din materialele cauzei nu rezultă motivul amânării ședinței instanței de apel din 16 martie 2022, însă prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Conform art. 2 din Hotărârea respectivă, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor, inclusiv și stabilirea unui regim de lucru pentru toate entitățile.

La 02 martie 2022, a fost emisă Dispoziția nr. 5 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care la pct. 5.1.2 a prevăzut că termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare la data intrării în vigoare a dispoziției, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin Dispoziția Comisiei Situații Excepționale nr.13 din 31 martie 2022, termenele de exercitare a căilor de atac întrerupte prin Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, au fost substituite cu noi termene, de aceeași durată, care au început a curge de la data de 04 aprilie 2022.

Conform pct. 2.2 din Dispoziția menționată, începând cu data de 04 aprilie 2022, judecarea cauzelor de contencios administrativ, civile și penale suspendate de drept conform prevederilor pct. 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se reiau din oficiu.

În termen de 10 zile de la data prevăzută la pct. 2, instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și citarea părților.

Astfel, după excluderea măsurilor specifice în domeniul justiției și abrogarea pct. 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, ședința instanței de apel a fost fixată pentru data de 29 iunie 2022, fără a fi coordonată cu părțile.

Totodată, Colegiul reține că la 29 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocatul Șontea Daniel a depus în adresa instanței de apel cerere de amânare, invocând că ședința de judecată a fost stabilită pentru data de 29 iunie 2022 după anularea restricțiilor și fără coordonarea datei împreună cu părțile (f. d. 192 Vol. II).

La fel, la 29 iunie 2022, Vascan Anton, prin intermediul poștei electronice a depus cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței stabilită pentru data respectivă din motive de sănătate (f. d. 193-194 Vol. II).

Cu toate acestea, instanța de apel apreciind motivele indicate în cererile de amânare ca fiind neîntemeiate, prin încheierea protocolară a dispus examinarea cauzei în fond (f. d. 196 Vol. II).

În conformitate cu art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Pornind de la circumstanțele cazului și constatările reținute supra și anume că cererile de amânare depuse de Vascan Anton și avocatul său, Șontea Daniel privind amânarea ședinței de judecată din 29 iunie 2022, au fost condiționate de imposibilitatea motivată a prezentării acestora în ședință de judecată a instanței de apel, Colegiul consideră că prin prisma art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel urma să admită cererile și să dispună amânarea examinării cauzei pentru a asigura un exercițiu eficient al dreptului garantat la un proces echitabil în aspectul egalității armelor.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că temeiuri ce ar condiționa ne rezonabilitatea amânării cauzei și/sau prejudicierea intereselor majore ale justiției, nu au fost stabilite, prioritatea urmând a fi acordată dreptului fundamental la un proces echitabil al apelantului.

Astfel, instanța urma să amâne ședința de judecată stabilită pentru data de 29 iunie 2022 întru asigurarea participării apelantului și reprezentantului său în ședința de judecată și pentru a crea condiții reale și adecvate pentru ca apelantul Vascan Anton să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale.

Având în vedere cele menționate, Colegiul reține că instanța de apel, examinând cauza în lipsa apelantului și a reprezentantului acestuia, care de altfel au înștiințat instanța despre imposibilitatea de a se prezenta în ședința instanței de apel la data stabilită pentru examinarea apelului, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea părților de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele de apărare, astfel a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Sub acest aspect, se constată că prin examinarea apelului în lipsa apelantului și a reprezentantului acestuia, a fost încălcat în mod direct dreptul apelantului la apărare și

respectiv la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din motivele expuse, este cert că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, eroare judiciară care nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece Vascan Anton a fost lipsit de posibilitatea de a-și susține poziția la stadia de examinare a apelului.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Analizând circumstanțele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Vascan Anton, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Vascan Anton.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vascan Anton împotriva Întreprinderii de Stat ”Întreprinderea pentru Silvicultură Orhei” cu privire la anularea ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la locul de muncă și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Galina Stratulat

Dumitru Mardari